

Бекітілді:
«Сарысай орта мектебі» КММ
Мек. директоры: Н.С. Баймуханов
« 31 » тамаз 2022ж.

Келісілді:
Оқу ісінін меңгерушісі:
Т.Т. Таласбаева
« 31 » тамаз 2022ж.

ӘБ отырысында қаралды:
ӘБ жетекшісі: А.Е. Аманбаева
№1 хаттама
« 27 » тамаз 2022ж.

Биология(таңдау) пәнінен тақырыптық-күнтізбелік жоспар
Жылына барлығы 34 сағат, аптасына 1 сағат.
8-сынып

Пән мұғалімі: Дуйсембаева Ж.Ш.

2022-2023 оқу жылы

Күнтізбелік – тақырыптық жоспар
Биология пәні 8 класс

Барлық сағат саны – 36, аптасына сағат саны – 1.

№ р/с	Бөлім /Тақырыптар	Сабақтың тақырыбы	Мақсаты	Сағат саны	Ескерту	
				Мерзімі		
		1-тоқсан(8сағат)				
1	Жасушалық биология	Жасуша – тірі ағзалардың құрылымдық негізгі өлшем бірлігі. Прокариот және эукариот жасушалардың құрылысы: ядроның болуы және орналасуы, жасуша қабырғасы, жасуша мембранасы, пластидтер, митохондрия, рибосомалар, Гольджи аппараты, вакуоль. Өсімдік ұлпаларының әртүрлілігі: түзуші, жабын, негізгі, өткізгіш, механикалық, бөліп шығарушы ұлпа. №1 Зертханалық жұмыс «Өсімдіктердің ұлпаларын жіктеу». Жануар ұлпаларының әртүрлілігі: эпителий, дәнекер, бұлшықет, жүйке. №2 Зертханалық жұмыс «Жануарлардың ұлпаларын жіктеу».	8.4.2.2 эукариот және прокариот жасушалардың құрылысын салыстыру; 8.4.2.1 өсімдік пен жануар ұлпаларын классификациялау;	1	06.09	
2	Молекулалық биология	Жасушаның құрамындағы органикалық заттар. Көмірсулар – энергия көзі. Глюкоза, нәруыз, сахароза, гликоген, крахмал, жасуық пен хитиннің маңызы және қызметтері. Липидтердің қасиеттері мен қызметі. Липидтердің әртүрлілігі: майлар, фосфолипидтер, балауыз	8.4.1.1 биологиялық мысалдарды пайдаланып, полимерлер мен мономерлер арасындағы айырмашылықты сипаттау; 8.4.1.2 көмірсулар мен липидтердің нәруыздардың биологиялық қызметтерін сипаттау;	1	13.09	
3	Тірі ағзалардың көп түрлілігі	Өсімдік бөлімдеріндегі ерекшелік белгілері №3 Зертханалық жұмыс «Өсімдіктер бөлімдеріндегі ерекшелік белгілерін анықтау». Балдырлар, мұктәрізділер, қырықжапырактәрізділер, ашықтұқымдылар және жабықтұқымдылар. Саңырауқұлақтар патшалығы. Зен саңырауқұлағы: мукор, пеницилл. Біржасушалы саңырауқұлақтар – ашытқы. Көпжасушалы саңырауқұлақтар. Қалпақшалы саңырауқұлақтар. Жеуге жарамды және улы саңырауқұлақтар.	8.1.1.1. балдырлар, мұктәрізділер, қырықжапырактәрізділер, ашықтұқымдылар және жабықтұқымдылар мысалында өсімдіктердің ерекшеліктерін сипаттау. 8.1.1.2 саңырауқұлақтардың ерекшелік белгілерін сипаттау	1	20.09	
4		Дара жарнақты және қосжарнақты өсімдіктер №4 Зертханалық жұмыс «Дара жарнақты және қосжарнақтылар өсімдіктер кластарының белгілерін зерттеу».	8.1.1.3 даражарнақты және қосжарнақты өсімдіктер кластарын салыстыру	1	27.09	
5		Буынаяқтылар типі. Хордалылар типі. Сыртқы белгілеріне қарай салыстырмалы сипаттама. Демонстрация «Хордалы жануарлар мен буынаяқтылардың ерекшелік белгілерін анықтау»	8.1.1.4 буынаяқтылар мен хордалы жануарлар кластарын ерекше белгілері бойынша сипаттау	1	04.10	
6		Көректену	Жауынкүрттың, сиырдың және адамның асқорыту жүйесінің құрылысы. Модельдеу «Адамның,сиырдың және жауынкүрттің асқорыту жүйесінің құрылысын салыстыру».	8.1.2.1 омыртқасыз (жауынкүрт), күйіс қайыратын (сиыр) жануарлар мен адамның асқорыту жүйесінің құрылысын салыстыру	1	11.10

		Тістің құрылысы мен қызметі, сүтті істердің тұрақты істерге ауысуы, тіс гигиенасы. Адамның асқорыту жолдарының құрылысы. Асқорыту бездері. Асқорыту мүшелерінің қызметі. Тамақтану гигиенасы. Асқорыту мүшелерінің жұқпалы аурулары және олардың алдын алу. Тағамнан уланудың алдын алу. Алғашқы жәрдем шаралары. Ишек күрт ауруларының алдын алу.	8.1.2.2 әртүрлі типті тістердің құрылысы мен қызметтері арасындағы байланысын және тісті күту ережелерін сипаттау. 8.1.2.3 адамның ас қорыту жүйесінің құрылысы мен қызметтері арасындағы өзара байланысты түсіндіру. 8.1.2.4 асқорыту жолы ауруларының себептерін және астан улану себебін анықтау.	1	18.10	
8		Дәрумендер және олардың маңызы. Сула еритін және майда еритін дәрумендер. Дәрумендердің тәуліктік мөлшері. Авитаминоз, гиповитаминоз және гипervитаминоз. А авитаминоздағы ақшам соқыр, В1 авитаминоздағы бери – бери ауруы, С авитаминоздағы қыркұлак, Д авитаминоздағы мешел аурулары. №5 <i>Зертханалық жұмыс: «Тағамдық заттар құрамынан С дәруменді анықтау»</i>	8.1.2.5 адам ағзасындағы дәрумендердің маңыздылығын сипаттау және азық- түлік құрамындағы С дәруменін анықтау. 8.1.2.6 құрамында дәрумендердің маңызды мөлшері бар азықтүліктер тізімін жасау.	1	25.10(18.10)	
2-тоқсан(8сәуірі)						
9	Заттардың тасымалдануы	Қанның құрамы мен қызметі. Қан түйіршіктері: эритроциттер, лейкоциттер, тромбоциттер. Плазма. Қанның қызметі: транспорттық, гомеостаздық, қорғаныштық.	8.1.3.1 қан құрамы мен қызметін сипаттау	1	08.11	
10		Иммунитет. Гуморальдық және жасушалық иммунитет. Лейкоциттер. Эритроциттер	8.1.3.2 лейкоциттердің, эритроциттердің қызметтерін сипаттау; 8.1.3.3 гуморальдық және жасушалық иммунитетті салыстыру	1	15.11	
11		Жұқпалы аурулар және олардың алдын алу: амebaлық қантышпақ, фитофтороз, وبا, құл, лейшмания, герпес	8.4.3.1 қарапайымдылар, санырауқұлақтар, бактериялар мен вирустар қоздыратынмен туындайтын аурулардың ерекшеліктерін сипаттау және алдын алу шараларын сипаттау	1	22.11	
12		Иммунитет. Иммунитеттің түрлері: туа пайда болған және жүре пайда болған иммунитет. Екпенін (вакцин) түрлері және оның жасады иммунитетті қалыптастырудағы маңызы. Жұқпалы аурулардың алдын алу.	8.1.3.4 аурудың алдын алудағы вакцинацияның ролін анықтау;	1	29.11	
13		Буылтық құрттардың (жауын құрт), ұлулардың, буынаяқтылардың және омыртқалылардың жүрегі және қантамырларының құрылысы мен қызметі.	8.1.3.5 жаңуарлардың қантамырлар жүйесі түрлерін сипаттау.	1	06.12	
14		Қантамырлар жүйесінің түрлері. Адамның қанайналым жүйесі. Аурудың себептері: тұқым қуалайтын ауруларға бейімділік, салауатты өмір салтын дұрыс ұстанбау, т.б.	8.1.3.5 Адам жүрегінің құрылысы мен қантамыр жүйелерінің маңызын сипаттау және жүрекқантамыр ауруларының себептерін анықтау	1	13.12	

	Тыныс алу	Альвеола мен кан арасындағы газ алмасу.	8.1.4.1 өкпе мен ұлпалары тазалану механизмдерін сипаттау	1	20.12	
		Тыныс алудың минуттық көлемі. Өр түрлі жастағы, физикалық дамыған, ер және әйел адамдардың өкпесінің тіршілік сыйымдылығы. Тынысалу қозғалыстарының жиілігі. Шылым шегудің өкпенің тіршілік сыйымдылығына әсері. №6 Зертханалық жұмыс «Өкпенің тіршілік сыйымдылығын зерттеу».	8.1.4.2 өкпенің тіршілік сыйымдылығын анықтау және қалыпты жағдайдағы және дененің физикалық жүктемесі кезіндегі тыныс алудың минуттық көлемін анықтау	1	27.12	
3-тоқсан(10сағат)						
17	Бөліп шығару	Зәр шығару жүйесі мүшелерінің құрылысы (бүйрек, несеппағар, қуық, несеп жолы) мен қызметі. Бөліп шығару және сүзу мүшелері	8.1.5.1 адамның зәр шығару жүйесі мүшелерінің құрылысы мен қызметін сипаттау	1	10.01	
18		Терінің маңызы, құрылысы мен қызметі. Тер бөлінуінің реттелуі. Тері ауруларының пайда болу себептері мен салдары. Белгілері мен алдын алу шаралары	8.1.5.2 терінің құрылысын сипаттау және тері ауруларын және оның алдын алу шараларын түсіндіру	1	17.01	
19	Қозғалыс	Адам канқасының құрылысы. Тірек – қимыл жүйесінің маңызы мен қызметі	8.1.6.1 тірек – қимыл жүйесінің құрылысы мен қызметтерін сипаттау	1	24.01	
20		Бұлшықет ұлпаларының құрылысы мен қызметі	8.1.6.2 бұлшық ет ұлпасының түрлері мен олардың қызметтерін сипаттау	1	31.01	
21	Биофизика	Сымбаттың бұзылуы және жалпақтабандылықтың пайда болу себептері. Сымбаттың бұзылуы мен жалпақтабандылықтың алдын алу шаралары	8.1.6.8 сымбаттың бұзылуы және жалпақтабандылықтың пайда болу себептерін анықтау	1	07.02	
22		Тік жүруге байланысты адам қозғалуының биомеханикалық ерекшеліктері. Тік жүруге байланысты адамның канқа құрылысының ерекшеліктері. Тік жүруге байланысты бұлшықеттің маңызы. Тік жүру кезіндегі дененің ауырлық орталығы. Адам денесіндегі ніндер.	8.4.4.1 тік жүруге байланысты адам қозғалуының биомеханикалық ерекшеліктерін зерттеу	1	14.02	
23	Координация және реттелу	Көру мүшелерінің құрылысы. Көрудің маңызы. Көру қызметінің бұзылуы. Көру гигиенасы. №7 Зертханалық жұмыс «Көру жітілігі мен көру аймағының шегін зерттеу»	8.1.7.1 көруді қабылдаудың ерекшеліктерін зерттеу және көру гигиенасы ережесін сипаттау	1	21.02	
24		Есту мүшесінің құрылысы. Естудің маңызы. Естудің бұзылу себептері. Есту мүшесінің гигиенасы. №8 Зертханалық жұмыс «Дыбысты қабылдау ерекшеліктерін зерттеу». (құлақтың есту қабілетін анықтау).	8.1.7.2 дыбысты қабылдау ерекшеліктерін зерттеу және есту гигиенасының ережелерін сипаттау	1	28.02	
25		«Гормондар», «Гуморальдық реттелу» ұғымдары. Эндокринді, экзокринді және аралас бездердің орналасуы және қызметі. Эндокринді бездер қызметінің бұзылуынан туындаған аурулар (типо – және гиперфункция)	8.1.7.5 эндокринді, экзокринді және аралас бездердің орналасқан жерлерін анықтау 8.1.7.7 эндокриндік бездер қызметінің бұзылуынан туындаған ауруларды атау	1	07.03	

		Адам денесінде орналасқан тері рецепторлары (терморецепторлар, механорецепторлар, ноцицепторлар) <i>№9 Зертханалық жұмыс: «Тері сезімталдығын зерттеу».</i>	8.1.7.8 терінің сезімталдығын зерттеу.	1	14.03	
4-тоқсан(10сағат)						
27	Көбею	Митоз. Мейоз. Митоз бен мейоздың биологиялық маңызы. Мүктер мен қырықжапырақтардың тіршілік циклі. Гаметофит. Спорифит.	8.2.2.1 тірі ағзалардың тіршілік әрекетіндегі митоз бен мейоздың маңызын түсіндіру 8.2.1.2 мүктер мен қырықжапырақтардың мысалдарында жынысты және жыныссыз ұрпақтарының ерекшеліктерін түсіндіру	1	28.03	
28		Ашықтұқымды және жабықтұқымды өсімдіктердің тіршілік циклі	8.2.1.3 ашықтұқымды және жабықтұқымды өсімдіктердің тіршілік циклінің ерекшеліктерін түсіндіру	1	04.04	
29	Осу және даму	Эмбрионалдық даму кезеңдері: бластула, гаструла, нейрула. Ұлпалар мен мүшелердің дифференциалануы. Органогенез.	8.2.3.1 эмбрионалдық даму кезеңдерін сипаттау 8.2.3.2 әр түрлі ұрық жапырақшаларынан қалыптасатын ұлпалар мен мүшелердің дифференциалануын сипаттау	1	11.04	
30	Тұқым қуалаушылық пен өзгергіштік заңдылықтары	Тұқым қуалаушылық пен өзгергіштіктің эволюциядағы маңызы. Өзгергіштік пен қоршаған орта жағдайларына бейімделгіштік арасындағы өзара байланыс.	8.2.4.1 тұқым қуалаушылық пен өзгергіштіктің эволюциядағы ролін дәйектеу	1	18.04	
31		Қолдан сұрыптау және оның селекция үшін маңызы. Қолдан сұрыптау түрлері. Мәдени өсімдіктер мен үй жануарларының шығу орталықтары.	8.2.4.2 ағзалар селекциясы үшін қолдан сұрыптаудың маңызын сипаттау 8.2.4.3 мәдени өсімдіктер мен үй жануарларының шығу тегінің орталықтарын оқып білу		25.04	
32	Биосфера, экосүйе, популяция	Экосүйелердің компоненттері. Су және құрлық экосүйелері. Модельдеу «Су және құрлық экосүйелерін салыстыру».	8.3.1.1 су және құрлық экосүйелерін салыстыру	1	02.05	
33		Популяцияның құрылымының негізгі сипаттамалары және ерекшеліктері. Ағзалардың тіршілікке қабілеттілігінің әртүрлі тәсілдері.	8.3.1.2 ағзалардың тіршілікке қабілеттілігінің әртүрлі тәсілдерін зерттеу;	1	09.05/16.05	
34		Тірі ағзалардың өзара қарым-қатынас түрлері. Ағзалардың тікелей және жанама қарым-қатынас түрлері. Қоршаған орта жағдайларының өзгерістеріне ағзалардың бейімделуі	8.3.1.3 тірі ағзалардың өзара қарым-қатынас түрлерін сипаттау; 8.3.1.4 тірі ағзалардың қоршаған ортаның жағдайларына бейімделуін түсіндіру	1	16.05	
35	Адам	Адамның табиғаттағы ролі. Табиғатты тиімді пайдалану.	8.3.2.1 биологиялық әртүрлілікті	1	23.05	

	қызметінің коршаған ортаға әсері	Табиғатты қорғау, Биологиялық алуан түрлілікті сақтау, Дүниежүзілік Тұқым қоры.	сақтаудың жолы қолдауды қажеттілігін себептерін атау 8.3.2.2 Дүниежүзілік Тұқым қорының маңызын бағалау.			
36		Қазақстан Республикасының экологиялық проблемалары. Себептері мен салдарлары. Оларды шешу жолдары.	8.3.2.3 Қазақстан аумағындағы экологиялық проблемалардың туындау себептері мен оларды шешу жолдарын түсіндіру.	1	30.05	
Барлығы				36		